

(א) ע"ז טו, ג, עגלה פ"ב ת"כ שם ספ"ז עיי"ש, (א) [לעיל כג, טו: 15, ד] פסחים מה, נידר לו: ת"כ שם פ"ב ה"ד, פ"ד ה"ד, (ס) עיין פסחים ע"ד, 10 פ"ד ראה קלד.

הגהות הב"ח

(א) נבדא מאי קאמר הכי קאמר? טס י"ט סין: (ב) רש"י ד"ה ואין טעוין וכי נאכלין כחמורין ולמה לא יעשנו בדין דבין חמורין הסידר: (א) ד"ה ופולטין וכי תפסל הסידר ואמרי מ"ה ואם אין בהן גוין טעם אין קלילין: (ב) נותן:

שינויי נוסחאות

[א] דר"ט אמר ר' יצחק דאמר כו' כ"ל ועי' תוס' סוכה דף מז [ע"א ד"ה ליטן] [ב] כ"כ"ל נוסף הכי קאמר: [ג] ל"א ל"א וכן להלן כחמורין (ש"ס"ב), ועי' תוס': [ד] דג"ו לומר לך ומינת ש"מ לימא: [ה] כ"כ"ל נוסף או כתיב טתף שטף: [ו] מינת שבהן נמא (ש"ס): [ז] הרקיק וכו' החתיכה וכו' ל"ל (כתתי' וש"ס): [ח] קאמר חסורי מחסרה והכי קתני אם כו' ל"ל וכו' ככ"כ"ל (ג"ו), ועי' נלקוטין: [ט] מדיא נבעי (ש"ס): [י] דקניטין קדשים וחולין או קדשי כו' ל"ל (ש"ס): [יא] הוא דאלימא לבטולי קדשים כו' ל"ל (ש"ס): [יב] קלים דהר מינא הוא אימא לא מבטלי (כ"כ"ב): [יג] ל"ל שבג' (ש"ס): [יד] שהן (כ"כ"ב): [טו] מינת ורובע לימא כתיב' דה"ו וכו': [טז] תמא היא הדר (ש"ס): [יז] לומר לך שמתחיל זמן (ש"ס): [יח] באש וגו' (ש"ס): [יט] מאי ומורק (כ"כ"ב): [כ] לרוים (ש"ס): [כא] הוא רובע לימא כתיב' ונש הגויה כו', וכו' כ"כ"ב, וכתיב' ללפניו: [כב] מל"ל נפסל: [כג] ואמרי' למקן יקדש להיות (ש"ס): [כד] ר' יוחנן ל"ל (ש"ס): [כה] כו' נ"י ללפניה היה ג"י חלמ' כדש"י טס מנאכתי' ע"ש (באח"כ): [כז] מאי בריכה לאו זמן (ש"ס) [לפניו כנסיה גזירי' ככתוב בתוס' כ"ן]: [כח] שנעשה (ד"ב פ"ט) (ש"ס): [כ"ט] הדי' ליעבדי כו' בשיל כו' מבישיל (באח"כ): [לא] ל"ל דבשיל (ש"ס):

ליקוטים

הא כיצד בבתין לה עד זמן אבילה וכו'. פי' שאם יגעיל אותו בתוך זמן אבילה אין צריך מריקה ושטיפה כמו שפירשית לר' טרפון הואיל ויעדיין לא נאסר הגיעול. והכמים לא סבירא להו דר' טרפון משום דהיישיתן שמא לא יגיע הבישול היטני למקום הראשון. אי נמי כו' שלא יקל במריקה ושטיפה. (כ"כ"ב ח"ב פ' 15) מאי קאמר? פי' אחרי שיש בהן בנותן טעם ונאכלין כחמורין לפנים מן הקלעים ולכרי כהונה ושטיפה. אי נמי כו' שלא יקל מריקה ושטיפה ואין פוסלין במגע. הכי קאמר אם יש בהן בנותן טעם הרי הקלים נאכלים כחמורין וטעוין מריקה ושטיפה ופוסלין במגע ואם אין בהן בנותן טעם אין הקלים נאכלין כחמורין ואין טעוין מריקה ושטיפה ואין פוסלין במגע. פירוש חסורין מיהסרא. (פסקי ר"ד)

האסכלא. גרדילי"י וזולין עליו ל"ז ט). ובגמ' דמסכת ע"ז [עו]. פריך הא ליצון בעי: **גב' ופניו צבקר**. על כרחך צקר של חול קאמר וקרי ליה צקר ראשון: **אין פיגול צרגל**. אם שחט ע"מ לאכול למחר אינו פיגול: **ואין נותר צרגל**. אם הותר צצר חטאת למחר אינו נותר דחד יומא

הוא לר"ט: **אלא זו צנצה**. לענין

מריקה ושטיפה לחודה ולא לענין פיגול ונותר ואי טעמיה מהאי קרא הוא אפילו לענין פיגול ונותר נמי: **נעשה גיעול לחצירו**. ממוך שהשלמים מציין צרגל אין בלוע שלה ה' נעשה נותר שהרי זמן שלמים לז' ימים וכי מבשל ביה שלמים האידנא הדר מבשל ביה שלמים למחר וזולע ה' משלמים שנשחטו ביום המחרת ופולט מה שבלע אתמול וזולע מן האחרונים נמלא שאינו צא ל ידי נותר ואם צא לנשל חטאת ה' זכיר לנשל אחריו שלמים צו חט' ופולט את החטאת וזולע את השלמים: **הא יליד**. כלומר למה להלן כחמורין לומר ה' שממתין [עד] זמן אכילה כו': **מידי דהוה אגיעולי עובדי כוכבים**. דחמין בעינן דכתיב (במדבר לא) כל דבר אשר יבא צבאש ה':

א"כ. דתרווייהו חדא היא ומריקה לאו היינו הגעלה לכתוב קרא לשון שוה **בשניהם**: ה"ג **ומאי ה'** מורק ושוטף **ש"מ מריקה בחמין שטיפה בלזון ורצי**. אמר לך מריקה כמריקת הכוס ושטיפה כשטיפת הכוס לכך שניה בלשון שוה מבחין חוה מצפנים: **במתנ"י** הרי **קלים נאכלין כחמורין**. לפנים מן הקלעים ליום כ' ולינה: **ואין טעוין מריקה ושטיפה**. לסוף זמן אכילת חמורים אלא לסוף זמן אכילת קלים. ובגמ' פריך מאי קאמר הרי צה יש בנותן טעם ואמר הרי הקלין נאכלין כחמורין ט) **ואין פוסלין צמגע**. אם נפסלו הקלין ונגע בהן צצר כ

וזלע מהן אין נפסלין כ. ובגמ' מפרש לה: **רקיק**. פסול שהגיע ה' בצרקיך כשר וזלע ממנו: **גב' וטעוים** **קדשי ושטיפה**. כדון החמורין: **ופוסלין צמגע**. אם היו החמורין פסולין והקלים כשרין נעשו הקלים כחמורין לפסול את הנוגעין בהן דכתיבי (ויקרא ו) כל אשר יגע בצשרה יקדש ואומר כ: לקמן להיות כמוהו שאם פסולה א) תפסל: (ואם לא הקלין כו') **ואין טעוין מריקה**. לקמיה פריך ליטעון מיהא כדון קלין לסוף זמן אכילתן: **ואין פוסלין צמגע**. אם היה החמור שנבשל עם הקלין פסול הואיל ומועט ואין צו בנותן טעם בקלין לא נעשו הקלים כמוהו לפסול את הנוגעין בהן שהרי אף הם לא נפסלו ואידי דתנא רישא פוסלין נקט טעם אין פוסלין: נהי **דקדשי קדשים לא צעו**. כלומר נהי ללא צעו מריקה לסוף זמן אכילת חמורין דהא מועטין וצטלי ניבעי מיהא משום קלים לסוף זמן אכילתן: **היינו דתנא או קדשי קדשים וקדשים קלים**. לאשמועינן דתסם לן כרבי טעוין מריקה ושטיפה: **אלא לאציי**. דאמר מאי אין טעוין דקאמר כדון לחמורין כיון דתנא קדשים וחולין ואשמועינן דבטול צמיעוטו מה לי הני מה לי הני:

דם חטאת פרק אחד עשר זבחים

צו.

השפורד והאסכלא מגעירין בחמין. אית ללא גרסי בחמין משום דבעי רצה למימר בסוף ע"ז (דף עו.) מאי הגעלה דקמני מריקה ושטיפה א"ל אציי מי דמי מריקה ושטיפה בלזון הגעלה בחמין ואי גרסינן צמסנה גופה בחמין היכי טעי רצה ונראה דשפיר גרסינן ליה וקסבר רצה מריקה בחמין והא דנקט רצה שטיפה אגב מריקה נקט ושטיפה לאו דוקא והכי קאמר מאי הגעלה בחמין דקאמר היינו מריקה דאציי צה לעיל דאיכא למ"ד בגמ' דמריקה בחמין:

ופנית בבקר. פי' צקוטרס על כרחין צקר של חול קאמר וקרי ליה צקר ראשון וקשה לנמא צ"ע וכגון שאהלו בתוך התמוס ואפי' תימא כ' לומר דבעי ראית פנים ציוס כ' ראשון שמציא קרבנו מ"מ י"ל למחרתו שהוא ח"מ כל ז' מנא ליה ונראה לפרש דמשמע ליה כולוהו צקר אחד משום דכולוהו ז' תשלומין דראשון דחגיגה יש לה תשלומים כל ז' ומכאן קשה ללשון אחר כ' שפירש צקוטרס צפסמים בצרק מי שהיה טמא (דף עה:) גצי פסח ראשון טעון לינה פסח שני אין טעון לינה דראשון טעון יוס אחד והכל מינה וערצה (דף עו.) דקמני כשם שצבעת ימי החג טעוין קרבן שיר וצרכה ולינה כך שמיני טעון קרבן שיר וצרכה ולינה מאי כ' ללא זמן לא צרכת המזון ותפלה ה"ג מתצבאל דאי ס"ד זמן זמן כל ז' מי איכא משמע דקרבן ולינה יתח' ליה דהוה כ' ז' ושמא י"ל דה"ה דהוה מנא למיפרך מלינה וליטעמך ולשינויא דהתם אתי הכל שפיר דמשני דזמן כל ז' משכמת לה אי לא צריך ציומא קמא צריך צאיך יומי וכן נמי מלי למימר מלינה דעולת ראיה יש לה תשלומין כל ז' ויוס הצאת קרבנו טעון לינה ולא יומר (הג"ה) והך לשמעתינן נמי מעיקרא ס"ד דהוי כל ז' מטעמא דפרישית אכל לא קאי הכי ובספרי ו מוכח דלא הוי אלא יוס אחד דקמני אין לי אלא אלו מנין לרצות המנחות והעופות כו' ת"ל ופנית בצקר כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא כאלו משמע דלא היא ליינה אלא יוס אחד דומא דשלמים של כל השנה וקשיא ל' אי לינה צרגל אינו רק אם אי' אמאי פסח שני אין טעון לינה מי גרע ממציא עוף או מנחה צחול דטעון לינה יוס אחד אכל אי רגל טעון לינה ז' אתי שפיר דקמ"ל דפסח שני אין טעון לינה רק יוס אחד. צרוך:

ממתין אה **בא** **אבידה** והדר עבדי מריקה ושטיפה. אין לפרש דמריקה ושטיפה קודם שיעשה נותר כדי שלא יצואו קדשים לצית הפסול דהא משמע הכא דלאחר זמן אכילה עבדי מריקה ושטיפה ומיהו יש ספריים דגרסי ממתין להו עד זמן אכילה ועוד יש שפירש דלא לרצי טרפון כל יוס ויוס נעשה גיעול לחצירו ואם קודם שעשה כ' נותר עבדי מריקה ושטיפה ה"ג י' ליעבדי דכי בשיל ביה שלמים אתמול כשצא היום והחזק למריקה ושטיפה אי בשיל כ' צה בבשרה

עד

שטיפה יתסרו אלא ודאי לא חייב הכתוב עד אחר שנעשה נותר:

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

ע"כ

מסורת הש"ס

(א) מנחת פג, ב, ט. [תקנן קרי. ויצי"ן, א.] [סוסי: כי יבנות מו. סא: זכורות י: זכרות יז. פב. ממורה ט: יז: יצה לו: ירוש' תרומות פ"ב ה"א, ד] לעל כח: [מנחות פג, א.] מנחות פג. כל הסוגיא, א] ויע"ש בנחמת] רע"ז ער, א] וע"י תו' לעיל כ' ד"ה [ס] ת"כ צו פי"ט ה"א, ח] וימא ג: מנחות פג. חולין כב, ט] ת"כ אחרי פי"ב ה"ב, י] ר"ה ה.ש.יצי"ן, א] לעיל כד: מנחות י. פג. חולין כב, א] לעיל כד: חולין כב, ח] [ולעיל פו, א.] ט] שייך לעיל, ח] ויקרא כב כ, ט] ע"כ שייך לעיל, ח] ת"כ ויקרא גרבה פרש' יד ה"ה, א] וע"י תו' מסתדקס פה. ד"ה ילא].

הנהרות הב"ח

(א) גמ' מה מטאת מקדשת בצלוע ק"ף כל מקדשת: (ב) רש"י ד"ה בעגלות הקודש] ויש בגלותו וכו' לקמן בשמעין מה שלמים וכו' תיגף משלמים דהטכ בסניו שלמים נמי וזו הקד' ואמרי כחן אלף סקין: (ג) ד"ה מה מטאת וכו' מביעל כ"ל ואת ל' ממקו: (ד) ד"ה מה אשם וכו' לא ה"ל לנגוף דכלול הוא ולא מביעל למימר אף כל שאני שפיר ושליא קדשו בו דלאו לעולה וכו' גבי אכילת זכרים קדשי קדשים הוא אבל שלמים קדשים קלים היא הילכך מהטכ: (ה) ד"ה קף כל ואפילו עולה ומיעדן לו הא מהטאת נמי הוא מלי. י"ב ע"כ פה ה' דשמעין התי":

גליון הש"ם

גמ' דקריה. לשון זה גיי' לעיל דף עט ע"ב:

שינויי נוסחאות

[א] צ"ל מקדשת. וכן בטמון (ש"ס: ב) כצ"ל מוטא דאיידי דשמון קאריה. ובמנחות (פג ע"ב) משה רבינו אבי דשמון קריה. ועי"ש צ"ג צ"ל בשבר כולע טפי לפי שהוא סה: [ג] כצ"ל כחן המשך הסוגיא כלעיל פו ע"א סבר לה רמי' עד יתייא חביב: [ד] כחן חסי דיבור אף כל אין נאכלים אלא זכרי בהנות. ולתלמידי דהאי קרא בכבשי עגרות קאי דקדשי קדשים ניהוו ככל הכתובים במקרא דה' יע"ש: [ה] שצ"מ נוסף ואצי"ג דובתי שלמי ציבור אל תביח הוסי' אשמי וקדשו בו. ועי' אשמי הקודש: [ו] צ"ל דהיינו כבשי (ש"ס: ז) צ"ל מנחה (י"ש"ם): [ז] קדשו בו (בתרי"ו וי"ש"ם): [ח] כשהיא שילול ופלי' ז' ז' קדש און (י"ש"ם: יא) צ"ל קדש (י"ש"ם: יב) צ"ל וגמירין (י"ש"ם): [יג] מקדושה והקריבה לעיל (ש"ס: יד) מותר בשבחן בשריפה (בתרי"ו וי"ש"ם): [יא] והקריב אחד מזה והשני נותר ביו (בתרי"ו): [ב] פ"ח מפגלין את הלהם דהא בכבשי עגרת חתיב נכתיב קאין ואצי"ג חשב בובת אף הלהם מופגל אף כל שבא דבר אחר עמו הדבה מפגלו כגון אייל נזיר שדואו טעון להם וכן תורה ומשום הכי יליף (משלמים משום דיעקב פיגול בתרי"ו וי"ש"ם): [בא] צ"ל ממאן (ש"ס: כב) בבירייתא בפקי בהמה (ש"ס: כג) כלן סקי"ד ברוי כתיב (בתרי"ו וי"ש"ם): [ד] פ"י ממלת (לש"י וי"ש"ם): [א] דכתיב ביה (בתרי"ו וי"ש"ם): [ב] לבחון (צ"ל הבחון) אשר יכפר בו לו יהיה (בתרי"ו וי"ש"ם): [בא] צ"ל ממאן (ש"ס: כב) בבירייתא בפקי בהמה (ש"ס: כג) כלן סקי"ד (ושמ"ד מפגלין ומתפגלין (ש"ס"י ובש"י): [ג] וילך (ש"ס: כג) ובסוף התורה כצ"ל (ש"ס: כה) תיבות באשם וכו' עד מותרין לתח גנש"י לפנינו ומסו' מנחות ס: ו

מה שלמים מפגלין ומתפגלין הא נמי תיגף משלמים דהתם ^(ו) נמי שלמים בכיני הוו: ^(ז) אלף סימן. לשחיטה לאפוקי צור וקנה כדלי שרת בעינן: ^(ח) מאי היא. הי מינייהו יליף לאכול לזכרי כהונה ממנחה: **בדקש הקדשים האכלנו**. בויקה קרח כתיב ^ח וקדש יהיה לך דכתיב בסיפיה

דקרא ימירא הוא למילף שלמי יציבור וכצ"י ^ח עזרת דכתיב דהו' ^ט קדש יהיו לה' לכהן ^ט: **מה הטאת מקדש צלוע נוי**. ואף על גב דמנחה נמי כתיב (ויקרא ו) כל אשר יגע בזה יקדש לחטאת צלוע לאטריק לאקושינהו למימר לא איתקיש למנחה אלף לענין זכרי כהונה אצל לענין צלוע דמנחה ^ח דוקא דריכא ^ט למביעל אצל שאר קדשים לא: **מה אשם אין שפיר ושליא קדוש** ^ח. דהא זכר הוא ואין לך לומר כחלצ ושמ' כליות שלו שאף של שליא ^ח שצמעינו משמע, קף הבאים נקבות כגון טטאת ושלמים אין שפיר ושליא קדוש כהו' ואין חלב ושמ' הכליות של שליל שצמעינהו קריצין. ומעולה לא ה"ל לניגף דכליל היא ^ט ואף כל שאין ^ח שפיר ושליא קדוש צו לא מני למימר לאלו לעולה דמדיית להו ששרי זכרי שאר הבשר אינו קרב. ואתילת זכרי כהונה לא יליף מחטאת ואשם כדיליף ממנחה דתקשה לך אמאי אקשינהו למנחה לילפו זכמי שלמי יציבור מאשם ומטאת משום דכתיב בתרייהו גבי אכילת זכרים הוא קדשי ^ט קדשים הוא הלכך מהטכ לא מני ילפי אי לא מהיקסא דמנחה: וולדות סהמות **קדשים בהוייתן אין קדושים**. כשנולדים הן קדושים ולא צמעי אינו וגמרי ^י מאשם: **ודנין אפשר משאי אפשר**. נקבות מזכרים ולגמרי לא מני למעוטינהו מקדשים ^י להקריבם דכתיב רק קדשיך אשר יהיו לך ואמר מהתורות אשר יהיו לך אלו הוולדות ומאשם גמרין צדמעי אמן מיהא לא

קדיש אלף בהוייתן דכתיב אשר יהיו: **מה מלואים מותרין צשריפה**. ולא היו בעלי חיים צמותיהן דמלואים שרהי קרבן צבור היו ולא הופרשו שנים לאחריות וגם לא אכד אחד מהם והפריש אחר תחתיו ונמלא הראשון: **אף כל הקדשים מוסריהן** ^י צשריפה ואין בעלי חיים **צמותיהן**. שאם היו בעלי חיים צמותיהן כגון יחד שהפריש שני קרבנות לאחריות חובתו שאם יאכד האחד יתכפר בשני או אם הפריש קרבן ואכד והפריש אחר תחתיו ונמלא הראשון והקריב ^י את האחד מזה ואת השני נותר אין נותר זה צשריפה כתיב נותר של מילואים: **מפגלים** ^י. את הנסקים שאם חישב צוצא אף הנסקים מפוגלין ומש"ה יליף משלמים דיעקב פיגול כתיב ^י דהו: דקריה. טרישטטריש"ט ^י צלע". מתוך שהצבר עב נכנס צתוכו השומן בעומקו: **הטאת**. בזה ציום כתיב (ציום) **כפר יוה"כ** (ויקרא ט) כי ציום היה יכפר עליכם: **וציוו הימנית**. **דכתיב** ^י אכזע וכהונה ואמר מר לעיל (דף כד:) כ"מ שנאמר אכזע וכהונה אינו אלף ימין: **מדברב צר צר הנה נפקא נוי**. וקס"ד או אכזע או כהונה ואין לך ככל אלו שלא נאמר בהן בהקרבנות: **כר"ש**. צפ"צ (ש) כהונה צעי אכזע ובחטאת טרוייהו כתיב ולקח הכהן מנדס החטאת כזאכזעו: **מה אשם עצמוסיו מותרין**. לעשות עולה כלים איני שמעתי שרהי נאכל לכהנים ונותר בעצמות לא שייך אלף בדבר הנאכל: **אף כל ואפי' עולה**. ומיעיב ^ט לי הא נמי מחטאת הוא מני יליף ונראה בעיני דמלו יהיה ימירא נפקא ליה צאשם דכתיב ציה (ס ז) לכהן ^ט לו יהיה:

וילף ולמה איכתוב אשם ועוד דצפרק המוצח מקדש (לעיל דף פו.) דריש מג"ש נאמר צאשם לו יהיה ונאמר בעולה לו יהיה וקאמר דמופני מה אשם עצמוסיו מותרין אף עולה כו' והשתא תפוק ליה מהיקשא דהכא ויל"ג ג"ש כיון דלא איצטריכא היקשא דהכא אלף לאגמורוי בעולה יש לומר כיון דשאר קרבנות צריכי כל חד לתלתיה דמפרש הכא לא יעלף מינייהו דבר אחר דאשם שציוו צ"ל ככל הקדשים רק בעולה וכי האזי גוונא פירשנו לעיל (דף יז: ג' ד"ה מה) גבי מנחה דילפינן מיניה זכרי כהונה ולא ילפינן מחטאת ואשם ולפני' זה האזי תנא לית ליה דרשא דשפיר

דם הטאת פרק אחד עשר ובהים

איכא דנפקא ליה מהבא בו'. עוד יש תנא שלישי צפרק אחזוה מקומן (לעיל דף נה.) **לדאמר אלף היקשא למאי אתא מה טטאת לזכרי כהונה אף זכמי שלמי יציבור לזכרי כהונה והא דלא מייתי לה הכא משום דסוגיא דשמעתא היא ולא משכח לה צרייחא צהדיא: **מה הטאת מקדשת בבזוע בו'**. הא דלאמרינן צפרק גיד הנשה**

(חולין דף טז:) לא נלרכה [אלף] לטעם כעיקר דצקדשים אסור והכא שרי [ופרין] וליגמר מיניה גלי רחמנא גבי מטאת כל אשר יגע בצשרה יקדש משמע דפשיטא ליה דשאר קדשים ילפינן מחטאת היינו מהיקשא דהכא: **אף בל אין שפיר ושליא קדוש בו**. פירש צקונטרס ואין חלב ושמ' כליות של שליל שצמעינה קריצין וקשה דהו' ליה לתנא לפרושי חלב וכליות של שפיר ושליא כמו שליה צמנה המקשה (חולין דף עה.)^א הגי' ועוד ש' דמשמע ממוך פירושו דוקא חלב ושמ' כליות הוא דאין קדושינן ילקרב אצל הוולדות גופן קדושינן הן ואי"ל לומר כן דתינא תמורה (דף יא.) השוחט את החטאת ומלא כה צה דן צ' נאכל לכל אדם וצכל מקוס ולעולם ומוקי לה למלא ^{כא} דלית ליה בהווייתן כל לאכל יזוס ולילה, כדלמרינן לו שאר יגע בצשרה יקדש ליתו כמותו שאם ספקלא תפקעו ואם כשרה יאכל חמורו שבה: אף כל מקדשת בבזוע. שאם צלע קרנן קל מן החמור קדוש כמותו, או קרבן עמר מן הפסול פסול כמותו: מה אשם אין שפיר ושליא קדוש בו. דלעולם לא ינאף צאשם שפיר ושליא, דלל אשמות זכרים הם: אף כל. קרבנות שחללו כמקן שפיר ושליא אין קדושים (מנחות פג בתרי"ו: בהווייתן. לכי נקט לשון בהוייתן משום הא ולדות קדשים קדושים נפקא לן כצ"ק בצבורות מיהו לך, דכתיב רק קדשיך אלו הממוזות, אשכ יחיו לך אלו הולדות (מנחות פג וביריות כב. ועי"ז לקמן ק"ד) ודנין אפשר. שאר קרבנות הנאים נקטה ואפשר להיות לה כמקן שפיר ושליא: משאי אפשר. מאשם דזכר הוא: מה מלואים מותריהן בשריפה. דכתיב וסו יזמר מנשר המלואים וכו': ואין בעלי חיים במותריהן. שלא מניט שריפה בתוליהם אלף בשבר לאחר שחיטה: אף כל. קרבנות: מותריהן. שמיטות חוץ למון אכילה: בשריפה. ואתטאת ואשם וצאשמותם ודאשמותם בשפיפה כהדיא: ואין בעלי חיים במותריהן. כגון אם הפריש שני קרבנות לאחריות, או קרבן מעוברת הוי השני מותר (מנחות פם בתרי"ו: או: שאם הפריש צ' מנחות) לאחריות ומכפר אחרת מן און השני לאיצור אלף יעשה עד שחפאש בו: מה שלמים להטבל ממתם עגרות מתייחס, שאון פיגול טהב כין (לע"ד מה מנחה מקדשת בבזוע. דכתיב ציה נמי כל אשר יגע בזה יקדש, ואמרינן תמרי' יכול אפילו לא צלע, מיל' כה עד שביעלו, ויה' נמי דהוי מני' לתומר מחטאת, אלף דטלי קר' דריש מכל חד מילתא, ומיעיב ליה מטאת לנרשא לחריאל: ואיצטריך למכתב בו'. דמקדשין צלוע

תנא דדריש לה מדכתיב ואם האכל יאכל מנשרי זבח שלמיו מה שלמים מפגלים ומתפגלין כו' וכן צפרק צ"ש (לעיל דף מד.) דדריש לה נמי מההוא קרא מה שלמים מיוחדין שי' להם מתיירין צין לחדס צין למוצח ^{כא} מפגלין ומתפגלין פי' צקונטרס מפגלין את הגסקים אם חישב צוצח וכתנס דקח דהוה מני למימר שהדס מפגל את הצבר והצבר עצמו מתפגל: **מה הטאת אינה באה אלא מן החולין בו'**. תרמי דריש מחטאת דכבר דרש נמי מה טטאת מקדשת צלוע: **בדי נסבה ואי בעית אימא סבר דה ברה"ש בו'**. הכא מסיק להני מרי שניווי אצל צסוף המודה (מנחות דף פג.) משני כרי נסכה לחודה וצפ"ק דחולין (דף כד.) משני כהונה צעי' אכזע כו' ותו ^א ונראה דלמאן דאמר לעיל (דף ג.) דבר הלמד בג"ש אינו חוזר ומלמד צהיקס צ"ל הכא ^{כה} [וצפ"ק דחולין] כדי נסכה דאכזע דטטאת גופיה ילפינן בג"ש דמגורע דהיינו ימין לעיל כפ' צ' (דף כד:) וצפ"ק דמנחות (דף י.) ואם כן לא מנינו למילף צהיקס שאר קרבנות מחטאת: **מה אשם עצמוסיו מותרין בו'**. פי' צקונטרס לעשות מהס כלים איני שמעתי צאשם ^{כה} פשוט לו שעצמותיו מותרין שרהי נאכל לכהנים ונותר בעצמות לא שייך אלף בדבר הנאכל אף לו ואפילו עולה ומיעיב לי הא נמי מחטאת הוא מני יליף ונראה בעיני דמלו יהיה ימירא נפקא ליה צאשם דכתיב ציה לכהן אשר יכפר צו לו יהיה כך פי' צקונטרס והשתא לפירוש רצותיו דמפצרא דע' דעצמות מותרין ככל קדשים הנאכלין ולא אצטרין היקשא אלף להחרי עצמות עולה קשה משלמים או משאר קדשים הנאכלין

וילף ולמה איכתוב אשם ועוד דצפרק המוצח מקדש (לעיל דף פו.) דריש מג"ש נאמר צאשם לו יהיה ונאמר בעולה לו יהיה וקאמר דמופני מה אשם עצמוסיו מותרין אף עולה כו' והשתא תפוק ליה מהיקשא דהכא ויל"ג ג"ש כיון דלא איצטריכא היקשא דהכא אלף לאגמורוי בעולה יש לומר כיון דשאר קרבנות צריכי כל חד לתלתיה דמפרש הכא לא יעלף מינייהו דבר אחר דאשם שציוו צ"ל ככל הקדשים רק בעולה וכי האזי גוונא פירשנו לעיל (דף יז: ג' ד"ה מה) גבי מנחה דילפינן מיניה זכרי כהונה ולא ילפינן מחטאת ואשם ולפני' זה האזי תנא לית ליה דרשא דשפיר (מנחות פם בתרי"ו דריכא. דהא אשם ^ט מנחות פג בתרי"ו וי"ש"ם): [א] מלי דעליון (ש"ס: כג) שיהא סולת צלע (מנחות פם) משום דקריה. [ב]מנחות ג' דקרידן טרישטיש"ע ונכנס הצלוע לתוכו מאד: אלא מן החולין. בדגמרינן לקמיה: וביום. כדכתיב צפרת יוס הכפורים כי ציום היה יכפר עליכם: (מנחות פם) ולא משל ציבור. מתרותם הלשכה: ולא משל מעשר. דמרי אשר לא כותיבם צפרת, ואפילו לרי יהודה דאמר מעשר ממון הדיוט הוא, הכי אתי אשר לו למעטיה: במיזים צרותו נפקא. למה ליה למילפא מחטאת צמנה, הא צבולו קרבנות כתיב ציום צוחו להקריב, דמשמע ציום ולא צלילה, וכל הקרבנות צממע (חולין כב.) כרי נסבא. שלא לזכר (סוסי' ה.)^א או: מידי דלא אצטרין למתייה ומייה ככדי (קידושין ה.)^א כל מקום שנאמר אצבע וכוהונה. גון הכהן או כהנס (לע"ד כד.) ומקומין צפ"ק דמנחות או אכזע או כהנה וגמר ממורע עני דכתיב ציה ועלל הכהן אכזע דכתיב כהן או אכזע שחאש עגורס צימון. ועולת נדבה כתיב כהן והקריב הכהן (חולין כב.) אצבע לא בעיא בהונה. דהיא דכתיב אכזע אצי"ג דלא כהן כהן אלו אלו ימין, ומשבתא לה צאחרי מות ולקח מדס הפר והוא כזאכזע. הרי אכזע בלא כהנה: בהונה בעיא אצבע. אצי"ג דכתיב כהנה לא אמרינן יתין אלף אם כן כתיב אכזע כהנה (מנחות ג.) מה אשם עצמוסיו מותרין. עצמותו שאין כהס מוח דשריין אפי' לקהא דסקינא ואשם דעצמותו מותרים שרהי צברו מותר ואין אצור נותר מן עליהם דאין נותר מן אלף על זבח תכאו לאפיליה כדלמרינן צפקסיס העצמות והגדין ישרפו לשהש עשר והיון כה' אי דלית בהו מוחא לשיטיסו אלתא דאין ראוי לאפיליה אין נותר מן צו (מנחות פג בתרי"ו) אף כל. אפילו עולה אצי"ג כדעלה ללול, עצמוסיו מותרין. ואפי' נוקט אשם טפי משום דמכל חד מיחרי חול' דריש, ועוד צאשם כתיב הוא לאחר הקטרת אימורס ומשמע הוא אלף ולא עצמוסיו אשם, ומדרשא דטטאת נפקא ליה נמי לר"ע דאין דבר צמחיב כה אלף מן החולין, ועולה ומלואים דריש לה ר"ע כר"א (מנחות פם):

צה.

סבא א מיי' פטין מהל' מעשי"ק הלכה טו: **ע** ב מיי' פ"ז ט"ז הלכה ה: **צא** ג מיי' פ"ה מהלכות ביאת מקדש הלכה יח: **עב** ד מיי' פ"י מהל' מעשי"ק הלכה י: ‏

תורה אור השלם

- ↑ והקריב אהרן את פר השאטת אשר לו וכפר בעדו ובעד ביתו: ויקרא טז. ו אשר צוה יהוה את משה בהרי סיני ביום צאתו את בני ישראל להקריב את קרבניהם ליהוה במדבר סיני: ויקרא ז. לח

לעזי רש"י

טרישטטריש טרישטטריש"ט. מהלכה.

מוסף רש"י

איכא דנפקא ליה מהבא בו'. זכמי שלמי יציבור ממנחה, ואפלא דמיעתי מציבול דקדש (מנחות פג) מה הטאת מקדשת בבזוע. ואם צלע צבר שלמים מנשר מטאת שי לך דהו' מטאת לאכל יזוס ולילה, כדלמרינן לו שאר יגע בצשרה יקדש ליתו כמותו שאם ספקלא תפקעו ואם כשרה יאכל חמורו שבה: אף כל מקדשת בבזוע. שאם צלע קרנן קל מן החמור קדוש כמותו, או קרבן עמר מן הפסול פסול כמותו: מה אשם אין שפיר ושליא קדוש בו. דלעולם לא ינאף צאשם שפיר ושליא, דלל אשמות זכרים הם: אף כל. קרבנות שחללו כמקן שפיר ושליא אין קדושים (מנחות פג בתרי"ו: בהווייתן. לכי נקט לשון בהוייתן משום הא ולדות קדשים קדושים נפקא לן כצ"ק בצבורות מיהו לך, דכתיב רק קדשיך אלו הממוזות, אשכ יחיו לך אלו הולדות (מנחות פג וביריות כב. ועי"ז לקמן ק"ד) ודנין אפשר. שאר קרבנות הנאים נקטה ואפשר להיות לה כמקן שפיר ושליא: משאי אפשר. מאשם דזכר הוא: מה מלואים מותריהן בשריפה. דכתיב וסו יזמר מנשר המלואים וכו': ואין בעלי חיים במותריהן. שלא מניט שריפה בתוליהם אלף בשבר לאחר שחיטה: אף כל. קרבנות: מותריהן. שמיטות חוץ למון אכילה: בשריפה. ואתטאת ואשם וצאשמותם ודאשמותם בשפיפה כהדיא: ואין בעלי חיים במותריהן. כגון אם הפריש שני קרבנות לאחריות, או קרבן מעוברת הוי השני מותר (מנחות פם בתרי"ו: או: שאם הפריש צ' מנחות) לאחריות ומכפר אחרת מן און השני לאיצור אלף יעשה עד שחפאש בו: מה שלמים להטבל ממתם עגרות מתייחס, שאון פיגול טהב כין (לע"ד מה מנחה מקדשת בבזוע. דכתיב ציה נמי כל אשר יגע בזה יקדש, ואמרינן תמרי' יכול אפילו לא צלע, מיל' כה עד שביעלו, ויה' נמי דהוי מני' לתומר מחטאת, אלף דטלי קר' דריש מכל חד מילתא, ומיעיב ליה מטאת לנרשא לחריאל: ואיצטריך למכתב בו'. דמקדשין צלוע

(מנחות פם בתרי"ו דריכא. דהא אשם ^ט מנחות פג בתרי"ו וי"ש"ם): [א] מלי דעליון (ש"ס: כג) שיהא סולת צלע (מנחות פם) משום דקריה. [ב]מנחות ג' דקרידן טרישטיש"ע ונכנס הצלוע לתוכו מאד: אלא מן החולין. בדגמרינן לקמיה: וביום. כדכתיב צפרת יוס הכפורים כי ציום היה יכפר עליכם: (מנחות פם) ולא משל ציבור. מתרותם הלשכה: ולא משל מעשר. דמרי אשר לא כותיבם צפרת, ואפילו לרי יהודה דאמר מעשר ממון הדיוט הוא, הכי אתי אשר לו למעטיה: במיזים צרותו נפקא. למה ליה למילפא מחטאת צמנה, הא צבולו קרבנות כתיב ציום צוחו להקריב, דמשמע ציום ולא צלילה, וכל הקרבנות צממע (חולין כב.) כרי נסבא. שלא לזכר (סוסי' ה.)^א או: מידי דלא אצטרין למתייה ומייה ככדי (קידושין ה.)^א כל מקום שנאמר אצבע וכוהונה. גון הכהן או כהנס (לע"ד כד.) ומקומין צפ"ק דמנחות או אכזע או כהנה וגמר ממורע עני דכתיב ציה ועלל הכהן אכזע דכתיב כהן או אכזע שחאש עגורס צימון. ועולת נדבה כתיב כהן והקריב הכהן (חולין כב.) אצבע לא בעיא בהונה. דהיא דכתיב אכזע אצי"ג דלא כהן כהן אלו אלו ימין, ומשבתא לה צאחרי מות ולקח מדס הפר והוא כזאכזע. הרי אכזע בלא כהנה: בהונה בעיא אצבע. אצי"ג דכתיב כהנה לא אמרינן יתין אלף אם כן כתיב אכזע כהנה (מנחות ג.) מה אשם עצמוסיו מותרין. עצמותו שאין כהס מוח דשריין אפי' לקהא דסקינא ואשם דעצמותו מותרים שרהי צברו מותר ואין אצור נותר מן עליהם דאין נותר מן אלף על זבח תכאו לאפיליה כדלמרינן צפקסיס העצמות והגדין ישרפו לשהש עשר והיון כה' אי דלית בהו מוחא לשיטיסו אלתא דאין ראוי לאפיליה אין נותר מן צו (מנחות פג בתרי"ו) אף כל. אפילו עולה אצי"ג כדעלה ללול, עצמוסיו מותרין. ואפי' נוקט אשם טפי משום דמכל חד מיחרי חול' דריש, ועוד צאשם כתיב הוא לאחר הקטרת אימורס ומשמע הוא אלף ולא עצמוסיו אשם, ומדרשא דטטאת נפקא ליה נמי לר"ע דאין דבר צמחיב כה אלף מן החולין, ועולה ומלואים דריש לה ר"ע כר"א (מנחות פם):